

Oslo, 14. oktober 2019

Innspill til Statsbudsjettet 2020

Sex og samfunn takker for muligheten til å komme med muntlig innspill til utdannings- og forskningskomiteens arbeid med forslag til statsbudsjett 2020 for.

I vårt skriftlige innspill argumenterte vi for hvorfor seksualitetsundervisning i skolen er et viktig tiltak. Sex og samfunn mener at undervisning om seksualitet må starte allerede i barnehagen og fortsette helt frem til og med videregående skole. Undervisningen må være relevant og den må gis av undervisere med god kunnskap og kompetanse på feltet.

Og nettopp at undervisningen må være relevant er noe vi ønsker å ta opp i dag. For hva skal seksualitetsundervisning i barnehagen være og hvorfor er kunnskap om seksualitet relevant for små barn?

Vi må først av alt komme bort fra seksualundervisning i klassisk forstand, som noe som kun skal handle om sex, puberteten, reproduksjon og hvordan unngå uplanlagte graviditeter og seksuelt overførbare infeksjoner/kjønns sykdommer.

I snart 20 år har store aktører som blant annet Verdens helseorganisasjon vært opptatt at vi ikke skal snakke om seksualundervisning, men seksuallitetsundervisning.

Seksualitetsundervisning er et begrep som favner bredere, og som blant annet defineres som:

«En livslang prosess hvor individet tilegner seg informasjon og danner egne holdninger og verdier. Seksualitetsundervisning etter denne standarden omfatter temaer som seksuell utvikling, seksuell og reproduktiv helse, relasjoner mellom mennesker, følelser, intimitet, kroppsbilde og kjønnsroller.»¹

Sex og samfunn mener når vi snakker med barn om temaer som kropp, grenser, relasjoner og identitet allerede i barnehagen, vil deres begrepsapparat styrkes og de vil få eierskap til egen kropp. De vil utvikle et positivt forhold til egen kropp og identitet.

Vi er derfor også glade for at det i Granavolden-plattformen står at regjeringen vil «ha seksualitet og grensesetting som tema i barnehagene».²

---

¹ Regjeringen (2016). [Snakk om det! Strategi for seksuell helse \(2017-2022\)](#). Side 18, referert til Verdens helseorganisasjons definisjon av seksualitetsundervisning.

² Regjeringen (2019). [Politisk plattform for en regjering utgått av Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti](#). Side

Men hvordan? Det står det ikke noe om i plattformen.

Kanskje er deler av løsningen allerede utviklet. Sortland kommune har utviklet modellen de har kalt *Æ E MÆ*.³ Innholdet er relevant for ulike aldre. En 2-åring skal bli kjent med og bli glad i kroppen, bli kjent med følelser og snakke om egen og andres familier.

3- og 4-åringene skal i tillegg snakke om temaet kalt «Ha mot til å si ifra», mens 5-åringene i tillegg skal snakke om hvordan vi blir til, og kunne snakke om gode og vonde berøringer.

I tillegg til et omfattende undervisningsopplegg, inneholder *Æ E MÆ* et system for foreldreinvolvering og kompetanseheving hos ansatte som jobber med barn. Denne helhetlige måten å tenke på mener vi er svært viktig dersom vi skal lykkes.

Vi mener at Innholdet barna får ikke kan være avhengig av enkeltpersoner og deres kunnskap og engasjement. Forutsetninger for at ansatte i barnehager kan lære barn om temaer knyttet til kropp og seksualitet er at førstnevnte må ha god kunnskap om for eksempel kropp, seksualitet, identitet, samliv og relasjoner, og de må vite hvordan de på best mulig måte skal snakke med unge om dette.

Det kan gjøres så enkelt og så effektivt som *Æ E MÆ*.

Men, noen må implementere dette i barnehagene og i skolene, og de må lære hvordan.

Og noen må kreve at det implementeres. Det gjør vi, i dag.

Og noen må sørge for at det gis midler som gjør implementering mulig. Og det er dere. Og det må dere gjøre både for barna våre i barnehagen, og for barna våre på skolen.

Med vennlig hilsen

Maria Røsok
Daglig leder

Tore Holte Follestad
Assisterende daglig leder

---

³ Sortland kommune: Nettsiden [Æ E MÆ](#).